

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Таврійський державний
агротехнологічний університет

Проблеми та перспективи сталого розвитку АПК

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

м. Мелітополь, 7-14 квітня 2015 року

Том 1

Гуманітарні науки

Мелітополь – 2015

УДК 1+316+321+378+93

Проблеми та перспективи сталого розвитку АПК: матер. міжнар. наук.-практ. конф., м. Мелітополь, 7-14 квітня 2015 року. – Мелітополь: ТДАТУ, 2015. – Т.1. Гуманітарні науки. – 56 с.

Друкується за рішенням Вченої Ради ТДАТУ
Протокол № 9 від 26.05.2015 р.

У збірнику наукових праць опубліковано матеріали, оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції, яка відбулася 07-14 квітня 2015 р. Представлено результати досліджень, проведених у 2014 р., у галузях філософії, соціології, політології, психології, історії, філології та вищої освіти, пов'язаних із проблемами розвитку агропромислового виробництва.

Видання призначене для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців, які спеціалізуються у відповідних або суміжних галузях науки та напрямках виробництва.

Редакційна колегія:

Кюрчев В.М. - д.т.н., проф., ректор ТДАТУ (головний редактор);
Надикто В.Т. - чл.-кор. НААН України, д.т.н., проф. (заступник головного редактора);
Длугош П. – д-р., ад'юнкт (Польща);
Байбєрова С.С. - к.с.-г.н., доц. (відповідальний секретар);
Городецька О.Г. - к.соц.н., доц.;
Морарь М.В. - д.політ.н., проф.;
Максимець О.М. - к.філол.н., доц.;
Полікарпова Ю.О. - к.філол.н., доц.

Відповідальний за випуск - к.е.н., доц. Прус Ю.О.

Адреса редакції: ТДАТУ

просп. Б. Хмельницького 18,
м. Мелітополь Запорізька обл.
72312 Україна

ISBN 978-966-2672-25-1

ISBN 978-966-2672-27-5

© **Таврійський державний
агротехнологічний університет, 2015**

УДК 316.334.22

ПЕРСПЕКТИВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ТДАТУ (СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ)

Городецька О.Г., к.соц.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *The materials of TSATU graduates monitoring during 2009, 2010 and 2013 academic years are represented in the article. The problems of university graduates employment and the requirements of the future graduates to their speciality are considered.*

Key words: *monitoring, graduate, knowledge, employment, requirements of the profession.*

Постановка проблем. Підготовка випускників включає не тільки теоретичні, а й практичні знання, навички, відповідність вимогам роботодавців, особисті характеристики і потенціал молодого спеціаліста. Останнім часом ми спостерігаємо розрив між якістю підготовки фахівців і запитами роботодавців. ТДАТУ традиційно підтримує партнерські відносини з агрохолдингами, агрофірмами, фермерськими господарствами не тільки в нашій країні, але і за кордоном, це дозволяє підвищити рівень професійної підготовки студентів.

Мета статті проаналізувати рівень підготовки спеціалістів та проблеми працевлаштування випускників ТДАТУ за результатами моніторингу.

Основні матеріали дослідження. На основі комплексу соціологічних досліджень, проведених у ТДАТУ в 2009 (N=342), 2010 (N=470) та 2013 (N=186) рр. [1; 2; 3], спробуємо проаналізувати результати моніторингу випускників.

Проблеми з якими стикаються випускники університету на ринку праці пов'язані перш за все з новими технологіями, для цього потрібні нові форми і знання, які потрібно використовувати у навчанні. Рівень не задоволеності особою спеціальністю за останній роки практично не змінився і залишився в межах 3-4 відсотків, тоді, як рівень повністю задоволених одержуваною спеціальністю знизився на 14 відсотків. Однак потрібно звернути увагу на те, що з кожним роком кількість респондентів які не змогли висловити свого ставлення до цього предмета зростає.

Отриманні дані показують, що за останній рік тільки 35% випускників чітко знають чим будуть займатися після отримання диплому. Майже сімдесят п'ять відсотків наших респондентів не зовсім чітко уявляють чим будуть займатися, або планують займатися іншим напрямком діяльності.

Проводячи дослідження в різні роки, ми переконалися в тому, що існує закономірність, відповідно до якої, чим менше студенти обізнані про свою майбутню спеціальність, тим гірше їх ставлення до цієї самої спеціальності. Особливо це погіршення помітно на старших курсах, коли стають зрозумілими деякі особливості придбаною спеціальності - відповідальність і складність, зарплата і навантаження, престиж і статус.

Виходячи з отриманих даних, ми бачимо, що відбувається зростання кількості випускників, які чітко не уявляють чим будуть займатися після отримання диплому. Практично 34 відсотка випускників 2013 року планують займатися іншою діяльністю в порівнянні з 2010 р. (29,0%) та 2009 р. (27,5%). Це означає, що ця частина випускників може випасти з обоими профільованих фахівців, що випускаються нашим університетом.

Наступна низка проблем, яку приходится вирішувати ТДАТУ, - проблеми працевлаштування випускників. Без зняття цих проблем неможливо вимагати від студентів повної віддачі під час навчання. Отже навчання у ВНЗ означає отримання певного статусу, одною з найважливіших ознак якого є престижна робота. Як виглядає ця робота в уявленнях випускників? За отриманими даними ми бачимо, що більшість випускників бажають мати свій бізнес (сюди ж треба додати прагнення зайнятися комерцією, торгівлею, а також індивідуальною трудовою діяльністю). Друга частина – це потенційні працівники державного сектору виробництва. Третя частина – це ті хто бажає працювати у приватному секторі, в іноземній фірмі та за межами країни.

Як же оцінюють випускники конкурентоспроможність нашого університету на ринку праці? В одержаних даних є поліпшення в оцінках випускників успішної конкуренції ТДАТУ на ринку праці України. Тільки 10% числа опитаних вважають навпаки. На жаль, 18% не змогли оцінити можливостей ВНЗ, у якому вони навчались, в плані його конкурентоспроможності.

Де ж бажають працювати випускники нашого університету? Дані свідчать про те, що працювати у селі бажають приблизно 13% спеціалістів, і 3% магістрів. Насамперед парадокс полягає у тому, що приблизно 53 відсотка наших випускників є мешканцями сіл та смт. Що тоді очікувати від мешканців міст?

Висновки. У сучасних умовах колишні цінності й ціннісні орієнтації переживають істотні зміни. Чітко простежується матеріальна зацікавленість у таких важливих для молоді питаннях, як зміст навчання, проблеми подальшої професійної орієнтації.

Завершуючи аналіз проблеми формування соціально-професійних орієнтацій, відзначимо, що дослідження виявили як закономірності цього процесу, так і відмінності, характерні для різних загонів молоді, яка навчалась в університеті.

Література.

1. Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ : науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, серпень 2009 р. / О.Г. Городецька – Мелітополь, [б.и], 2009. – 36 с.
2. Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ : науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, вересень 2010 р. / О.Г. Городецька – Мелітополь, [б.и], 2010. – 43 с.

3. Аналіз результатів дослідження випускників ТДАТУ : науковий звіт кафедри філософії і соціології ТДАТУ, червень 2013 р. / О.Г. Городецька – Мелітополь, [б.и], 2013. – 49 с.

УДК 378.141

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

Ісакова О.І., к.філос.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: Actual problems of theoretical research and scientific basis of social practice is to ensure effective management of social processes and the development of forward-looking vision for their development

Key words: social processes, forecasting, development, information society, methodology, management, theoretical research, social practice.

Постановка проблеми. Актуальними завданнями в галузі теоретичних досліджень і наукового обґрунтування соціальної практики є забезпечення ефективності управління соціальними процесами і вироблення прогностичного бачення перспектив їх розвитку. Це найважливіші умови відновлення, і розвитку нашого суспільства, що переживає гостру соціально – економічну і духовно – моральну кризу.

Виклад основних матеріалів дослідження. Вчені та практики, усвідомивши можливість впливу людини на розвиток суспільства, світу в цілому, прагнуть уточнити співвідношення об'єктивних процесів і суб'єктивної ролі людського впливу на них. Від цього залежить і концептуальне бачення майбутнього, його прогнозування: або це лише позначення тенденцій що розвиваються і передбачуваний на їх основі прогноз, чи це прогноз з урахуванням можливостей та необхідності впливу людини на тенденції розвитку. Відмінною рисою сучасного світу, незважаючи на заходи й зусилля, є його розбалансованість, настання економічних, політичних, соціальних катаклізмів. Існуюча парадигма розвитку цивілізації є збитковою, згубною для майбутнього і потребує заміни. Суспільству потрібно вирішити, яку найбільш гуманну модель розвитку обрати, побачити якусь загальну картину технологічних трансформацій, рушійних сил, культурних наслідків. І як завжди більше питань, ніж відповідей на найактуальнішу проблему: що являє собою інформаційне суспільство, якому, нібито, немає альтернатив і яке, здавалося б покликане вирішити найгостріші соціальні питання.

У зв'язку з цим представляють інтерес основні концепції та гіпотези прогностичного характеру, значимі для всіх регіонів і галузей людської діяльності, сформульовані провідними вченими Римського клубу та Міжнародного інституту прикладних соціальних досліджень. Не існує жодної відомої фізичної чи технічної причини, по якій основні потреби населення не могли б бути задоволені в осяжному майбутньому.

- Чисельність населення і обсяг матеріальних благ не можуть зростати постійно, тому що є межі.

- Відсутня надійна і повна інформація про те, якою мірою природні умови можуть відповідати потребам демографічного зростання та економічного розвитку. (Належної інформації немає, в результаті - оптимістичні і песимістичні погляди на майбутнє).

- Існуюча політика не обіцяє в найближчі десятиліття ні бажаного майбутнього, ні тим більше соціальної справедливості, створення для людей гідного способу життя. Вона призводить до збільшення прірви між багатими і бідними, до проблем виснаження природних багатств і погіршення економічних умов у різних аспектах соціальної сфери, на всіх рівнях управління.

- Порівняно з технічними удосконаленнями перебудова соціально - економічних, політичних систем більш ефективна в досягненні бажаного майбутнього.

- Просторово - часові зв'язки між народами і країнами набагато сильніші, ніж це вважається: дії в якій-небудь частині планети мають далекосяжні наслідки. Рішення повинні прийматися в максимально широкому контексті з урахуванням просторово - часових факторів з опорою на дані з різних галузей знань.

Дослідження цих глобальних проблем є предметом міждисциплінарних і міжнародних наукових пошуків. Без їх прогностичного бачення і осмислення безперспективна сама енергійна практична діяльність в будь-якій країні, в самих різних аспектах соціальної сфери, на всіх рівнях управління.

Прогностика - наука про систему нашого мислення про майбутнє, про способи та методи його дослідження. В її завдання входить: вивчення прогнозування як особливого наукового дослідження; обґрунтування принципів оптимального підбору методів прогнозування; вивчення способів і розробка критеріїв оцінки достовірності прогнозів; аналіз професійних, організаційних, методологічних, морально - етичних аспектів прогнозування. Розробка теорії та методології прогностичних досліджень становить одну з головних завдань прогностики як науки, що ставить своїм завданням передбачити можливі варіанти розвитку, зміни тих соціальних процесів, подій і явищ, які позначені в якості предмета і об'єкта аналізу.

Висновки. Сьогодні як ніколи необхідний інтегрований системний аналіз суспільного розвитку, що дозволяє побачити і простежити тенденції, хід і динаміку соціальних процесів, спробувати при цьому відокремити реальні події від суб'єктивних реакцій, емоцій, намірів. Без уміння враховувати сукупність найближчих та віддалених наслідків прийнятих рішень не тільки в даній досліджуваній області, але і в суміжних областях, коли мова йде про соціальні процеси, можуть виникати негативні явища, свого роду ланцюгова реакція, яка негативно позначиться на стані справ в інших сферах і на суспільстві в цілому.

Література.

1. Маслоу А. Психология личности. Тексты. / А.Маслоу, М., Мысль, 1999, -198.с.

2. Новгородцев П.И. Об общественном идеале / П.И.Новгородцев, М.: Знание, 1998, - 200 с.
- Франкл В. Человек в поисках смысла / В.Франкл , М: Мысль, - 1980, 450 с.

УДК 159.923 : 378

ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Козинець О. А., викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *importance of psychology in student life*

Key words: *cognitive processe, temperament, social group*

Постановка проблеми. Психологія надзвичайно важлива дисципліна у процесі набуття професії. Психологічні знання допомагають студентам набути додаткового досвіду для використання їх у повсякденному житті, в роботі та сімейному житті. В умовах сучасності існує дуже велика кількість інформації щодо пізнавальних процесів людини, її особливостей психологічних станів, типів темпераменту, механізмів спілкування тощо. Саме, ці знання обумовлюють необхідність їхнього використання під час навчання студентів.

Основні матеріали дослідження. Студента як людину певного віку та особистість можна охарактеризувати з таких сторін:

1) з психологічної, що являє містить в собі сукупність психологічних процесів, станів і властивостей особистості. Головними чинниками є якої - психічні властивості (спрямованість, темперамент, характер, здібності), від яких залежить протікання психічних процесів, виникнення психічних станів, прояв психічних утворень;

2) з соціальної, яка характеризує його в суспільних відносинах та якостях, які являють собою приналежність студента до певної соціальної групи, ролі;

3) з біологічної, яка вказує на тип вищої нервової діяльності, будову аналізаторів, безумовні рефлекси, інстинкти, фізичну силу, статуру. Ця сторона в основному описується спадковістю і вродженими задатками, але у відомих межах змінюється під впливом умов життя.

Важливого значення набуває психологія у визначенні самооцінки студента. Наприклад, причиною негативних результатів навчання студентів, особливо першокурсників, можуть бути неможливість контролювати свої власні вчинки та поведінку, неготовність до самостійного навчання та власної відповідальності. Також психологія допомагає справлятися студентам із своїм емоційним станом, наприклад, під час хвилювання на іспиті.

Знання особливостей сприймання, відчуття, уваги, мислення, пам'яті; використання знань щодо екстраверсії та інтроверсії забезпечуватимуть правильне використання особистого часу студентів, раціонального його розподілу. Відомості про бар'єри спілкування, про типи конфліктних ситуацій та методи їх вирішення забезпечуватимуть оптимальний психологічний клімат у групі студентів, сприятиме їхній плідній суспільній праці.

Знання з галузі психології вдосконалюють також і мисленнєву діяльність студента; допомагатимуть покращити увагу та пам'ять, правильно засвоїти учбовий матеріал, більш ефективно організувати учбову роботу та менше витратити часу та сил.

Висновки. Отже, вивчення курсу з психології допомагає студентам побачити свої сильні та слабкі сторони, можливість попрацювати над собою, побороти в собі недоліки та примножити достоїнства, сприятиме самовихованню та самовиразу, а також успішному спілкуванню в різних соціальних групах, виявляти стійкість волевих якостей на шляху здобування своєї професії.

Література.

1. Асеев В. Г. Личность и значимость побуждений. - М.: Прогресс; Прогресс-Академия, 1993. – 223 с. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирование личности. – М., 1976.
 2. Ковалев А.Г. Психология личности. - М., 1965. - 390 с.
 3. Крутецкий В. А. Психология: Учебник для учащихся пед. училищ. — М.: Просвещение, 1980. — 352 с, ил.
 4. Лазурский А.Ф. Классификация личностей. - 3-е изд. - Л.: Госиздат, 1924. - 290 с.
- Мерлин В.С. Становление индивидуальности и социализация индивидуума // Проблемы личности: материалы симпозиума. - М., 1970. - С. 57-61.

УДК 159.9

ЕМОЦІЙНА НАПРУГА В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Крупенко О.В., викл.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *The article deals with the impact of emotional stress on the mental state of the individual. Analyze the impact and experience of intrapersonal conflict and cognitive dissonance as an indicator of emotional stress.*

Keywords: *emotional stress, cognitive dissonance, intrapersonal conflict, society*

Постановка проблеми. Сучасний ритм життя має тенденцію до негативних наслідків для людини. Це призводить до емоційної напруги в спілкуванні та під час будь-якої взаємодії. В матеріалі йде мова про залежність людей від емоцій та створюваної ними напруги.

Основні матеріали дослідження. Під емоційне напруження зазвичай розуміють нервово-психічну напругу, якщо ми кажемо про фізіологію праці то, розуміємо під цим стан надмірної мобілізації фізіологічних функцій організму (і насамперед, нервової системи), який виникає в умовах вирішення важкого завдання або в небезпечній ситуації [1]. Також емоційну напругу розглядають як психічний стан для якого характерне зростання інтенсивності емоцій і переживань та реакція на внутрішню або зовнішню проблему. Воно зазвичай має суб'єктивне забарвлення й викликається об'єктивними обставинами. Емоційна напруга стає більшою під час розвитку конфлікту, особливо на етапі його ескалації. До того ж вона являє собою реакцію на зростаючі загрози можливого збитку, зниження керованості протилежною стороною, неможливість реалізувати свої інтереси в бажаному обсязі за короткий час, опір опонента [2]. Також під емоційною напругою розуміють емоційний стан для якого характерна поява занепокоєння, тривожності, готовності діяти, тривожне очікування при екстремальних обставинах, велика зосередженість уваги, що підсилюється занепокоєнням й обумовлена очікуванням неприємного для людини розвитку подій [4].

Емоційна напруга та її прояв безпосередньо залежать від психічного стану людини, що відображає стан її психічних функцій індивіда на момент дослідження [3]. Емоційну напругу можна порівняти із когнітивним дисонансом – станом при якому характерне переживання дискомфорту, що виникає через дії, що йдуть всупереч із власними переконаннями. Леон Фестінгер розглядає когнітивний дисонанс як негативний спонукаючий стан, що виникає у ситуації коли людина має два протилежні уявлення, судження або наміри, що мають стосунок одне до одного [5].

Зважаючи на когнітивний дисонанс емоційна напруга набуває вираження в вигляді внутрішньоособистісних конфліктів, зумовлених наявними емоційними переживаннями людини в певний період часу. Переживання внутрішньо особистісного конфлікту дуже різноманітне. Для тих має схильність до його

переживання конфлікт підкріплюється дуже сильними емоційними переживаннями (напругою) [6].

Самі внутрішньоособистісні конфлікти виглядають як боротьба двох позитивних чи негативних тенденцій або боротьба між позитивною і негативною тенденціями у психіці людини [7].

Висновок. Розглядаючи проблему емоційної напруги в житті сучасної людини ми маємо враховувати не тільки її психічний стан та існуючі в її житті конфлікти, а й соціум в якому вона знаходиться та перебуває. Сучасне життя носить стрімкий характер, що впливає негативно на здатність адаптуватися до подій, які відбуваються у житті, тому емоційна напруга постійно присутня та впливає на поведінку й світобачення сучасної особистості.

Література

1. Эмоциональное напряжение. [Электронный ресурс] / режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_medicine/35633/Эмоциональное
2. Напряжение эмоциональное. [Электронный ресурс] / режим доступа: http://psychology_pedagogy.academic.ru/10582/НАПРЯЖЕНИЕ
3. Психическое состояние. [Электронный ресурс] / режим доступа: http://psychology_pedagogy.academic.ru/13921/Психическое_состояние
4. Напряжение (напряженность психологическая). [Электронный ресурс] / режим доступа: http://psychology_pedagogy.academic.ru/10579/Напряжение
5. Когнитивный дисонанс. [Электронный ресурс] / режим доступа: http://psychology.academic.ru/6641/КОГНИТИВНЫЙ_ДИССОНАНС
6. Внутриличностные конфликты. [Электронный ресурс] / режим доступа: http://www.psychologos.ru/articles/view/vnutrilichnostnye_konflikty
Внутриличностные конфликты. [Электронный ресурс] / режим доступа: <http://biofile.ru/psy/11317.html>

УДК 329:323

КОНСОЛІДАЦІЙНА ПАРАДИГМА МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Морарь М.В., д.політ.н., професор

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: Analyzes the factors influencing the process of political consolidation of the Ukrainian society. It is emphasized that the decisive factor in the unification of Ukraine is the adoption of a strong democratic government.

Key words: consolidation, national idea, integration, modernization.

Постановка проблеми. Сучасне українське суспільство продовжує переживати один із найскладніших періодів своєї історії. На весь зріст постало завдання подальшого зміцнення незалежної держави, збереження стабільності і міжнаціональної згоди, протистояння спробам розколотися країну за ідеологічними і національними ознаками. Визначальну роль у цьому процесі повинна відігравати політична консолідація, яка покликана забезпечити згуртованість та національну єдність української нації, а також інтеграцію національних меншин до її складу при збереженні та розвитку їх етнокультурних особливостей.

У цьому контексті важливо відзначити, що з набуття Україною незалежності питання консолідації постало з особливою гостротою. Не можна не погодитись із твердженням, що вихідним пунктом консолідації суспільства є розуміння самої української нації як поліетнічної спільності, що історично склалася на території України і усвідомлює себе як спільноту громадян Української держави [1, с. 8].

Основні матеріали дослідження. Консолідація суспільства навколо мети державного будівництва є неодмінною умовою збереження і розвитку України як повноцінної держави. Без цього неможливо досягти ключових стратегічних цілей у діяльності нації та держави, оскільки це є необхідною передумовою для стабільного політичного розвитку, впровадження реформ, стабілізації економіки та подальшого національного розвитку.

Отже, для того щоб Україна збереглась як держава й зробила вагомий крок у своєму розвитку необхідно консолідувати суспільство. Дуже важливим також визначення консолідаційної парадигми власної модернізації країни.

Які основні напрямки національної консолідації України?

Перше. Формування консолідаційної ідеології. Ключовими цінностями загально громадянської ідеології, на думку дослідників, могли б стати відчуття відповідальності за долю країни, патріотизм, гуманізм, демократія, соціальна справедливість, освіченість [2, с. 8]. І, що особливо важливо, - науково-об'єктивне висвітлення історії становлення і утвердження Української держави. Історія має об'єднувати, а не сіяти розбрат між громадянами. Ми ніколи не витягнемо економіку до тих пор, поки відкладатимемо на потім питання ідеологі-

чної, духовної та освітньої сфери, тому що між ним діє нерозривний взаємозв'язок.

Друге. Тип державного облаштування. Україна була сильною у ті часи, коли вона була унітарною державою. Тому різні проекти федерації країни, вияви сепаратизму, ціннісного розколу країни гальмували процеси нової політичної інтеграції України.

Для федералізації ніяких підстав немає. Але є необхідність провести децентралізацію держави, надати більших повноважень, а значить і відповідальності регіонам. Це актуально як з огляду тенденцій світового розвитку, коли в умовах глобалізації зростає роль регіонів, так і з огляду особливостей національного розвитку (традиції надмірної централізації).

Третє. Розвиток поліетнічного суспільства на засадах толерантності, діалогу, національної спрямованості та створення справедливих умов для збереження етнонаціональної ідентичності. Слід враховувати історичні особливості розвитку українського народу і становлення Української держави.

Трагедія України не тільки в тому, що вона століттями не була повноцінною державою, а й в тому, що її територія була розірвана між різними державами: Росія, Польща, Румунія, Австро-Угорщина та ін.. Це безумовно привело до формування відмінностей в традиціях, культурі, зовнішньополітичних орієнтирах. Завдання полягає в тому, щоб з одного боку, забезпечити врахування цих відмінностей, але з іншого – зорієнтувати державу на безмовне дотримання корінних інтересів громадян України різних регіонів.

Четверте. Зміна становлення до людини в суспільстві і держави. Людина, її інтереси, права, діяльність, саме життя повинні бути в центрі уваги держави і суспільства. Необхідно змінити систему суспільних відносин, яка б дозволяла людині максимально самореалізуватися: професійно, політично, духовно. Бо успішний розвиток країни можливий лише за умови самореалізації мільйонів її громадян. Їх життєвий успіх і обумовлює загальнонаціональний прогрес.

П'яте. Серед об'єднуючих пріоритетів має стати ідея інноваційного типу розвитку країни і зокрема економіки. Оскільки мало мати власні кордони, герб, гімн, прапор, парламент, президента. Життя повинно покращуватися, але покращуватися для всіх. Це повинно стати тією об'єднуючою ідеєю для політичної еліти та народу, яку однаково сприймали б і в Києві, й у Львові, й у Мелітополі.

Шосте. В епоху глобалізації великого значення набуває національна ідея, яка стає мірилом духовності і разом з нею – світоглядним забезпеченням способу вільного існування особливості, несе його ключові цінності. Вироблення такої національної ідеї є для України справою надзвичайної ваги й актуальності, тому що власне на її основі повинні визначатися головні орієнтири і цінності розбудови держави в контексті євроінтеграції.

Висновок. Провідну роль у формуванні національної консолідації має відігравати національна ідея, яка ґрунтуватиметься на розумінні поліетнічної природи громадян країни; послідовній демократизації суспільства та політич-

них інститутів; формуванні дієздатного громадянського суспільства; перехід до інноваційної моделі економіки.

Література.

1. Римаренко С. Українська політична нація – міф чи реальність? /С. Римаренко //Україна у сучасному світі. Конференція випускників наукового стажування в США. –К.: Стилас, 2013. – с. 7- 23.
2. Рудич Ф.М. Політичний режим в Україні: спроба політологічного аналізу /Ф.М. Рудич //Політичний менеджмент. - № 2(47). – 2014. – с. 8-13.

УДК 37.013

ЕСТЕТИЧНА СКЛАДОВА У ВИХОВАННІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА

Шелудько О.О., викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: The article deals with the problem of aesthetic education icy that it contains, based on what and why you need to pay attention in the aesthetic education of modern students.

Key words: aesthetic education, folk traditions, mirovozzrenie.pedagogicheskie theory, the philosophical position of today's youth, students.

Постановка проблеми. Осмислення досвіду сучасного естетичного виховання, у тому числі й в Україні, дає нам змогу інтегрувати його в єдиний цілісний культурно-освітній процес, який відбувається у вищій школі, що буде сприяти духовній еволюції людства. Щоб вища школа сприймалася середовище не просто культури, а й джерело народження вищих духовних цінностей, у тому числі й естетичних.

Актуальність статті спрямована на проблему естетичного виховання студентської молоді, його стан у вищих навчальних закладах України сучасності.

Проблеми естетичного виховання молоді займають дуже важливе місце педагогічній науці. Слід вказати на вагомий вклад до естетичного виховання у педагогічних теоріях і практиці видатних педагогів С.Миропольського, В.Верховинця, А.Макаренка, В.Сухомлинського та ін., Питання естетичне виховання у вищій школі вивчали такі вчені як А.Алексюк, О.Рудницька, Г.Падалка, В.Дряпіка, А.Комарова, В.Кудін, Г.Кутузова, М.Лещенко, С.Мельничук, Т.Рейзенкінд, Б.Шляхов, О.Щолокова та ін. [6, 43.]

Метою статті є спроба проаналізувати методи естетичного виховання у вищих навчальних закладах та виявити недоліки.

Основні матеріали дослідження. Виховна робота в системі вищої освіти це важлива складова навчального процесу і охоплює всі сфери підготовки спеціаліста сільськогосподарського виробництва. Що таке виховання? Це процес самовдосконалення та навчання нашої молоді, майбутніх фахівців основним принципам самоконтролю, це вміння контролювати свої думками та вчинки, вміння зрозуміти другу людину, правильно збудувати з нею відносини, знайти своє місце у сучасному суспільстві, формування у студентів свідомого патріотизму та відповідальності громадянина України [1, 130]. Йосип Бродський у своїй Нобелівській промові сказав, що «чим багатший естетичний досвід особистості, чим твердіший її смак, тим чіткіше її моральний вибір, тим вона вільніша...» [2, 13]. Для естетичного виховання бажано використовувати можливості різних дисциплін, формуючи ставлення людини до світу, що її оточує, своєї майбутньої професії, взаємоактивуючи різні естетичні ресурси навчального закладу, бажано перетворити суто освітнє середовище у повноцінний виховний простір, що розвивається за законами краси і в якому всі його потенціали і ре-

сурси будуть скоординовані і інтегровані, а студенти будуть безпосередньо долучатися до процесу перетворення. .

Змістовна сторона сучасної естетично - виховної роботи містить в собі такі основні моменти:

можливість студентської молоді мати вичерпну інформацію з питань досягнень світової та вітчизняної культури;

вільне самовизначення студентства в світоглядних позиціях,

духовні інтереси і цінності після подання широкої та об'єктивної інформації про світоглядні позиції, як вітчизняного, так і світового рівня;

вироблення необхідності визначення кожною молодою людиною своєї громадянської позиції,

пріоритетність людини, її середовища проживання та всього живого на землі, пріоритетності культури та духовності [4; 5].

Система естетично-виховної роботи в Україні базується на виробленій народом впродовж багатьох віків системі поглядів, переконань, ідей, ідеалів, традицій, звичаїв. Ця система покликана суттєво вплинути на формування світоглядної позиції молодої людини, на ціннісні орієнтації особистості на основі перевірених народним досвідом традицій виховання і прогресивних світових педагогічних надбань. Ця робота повинна базуватися на принципах гуманізму, глибокої поваги до особистості, науковому обґрунтуванні основних принципів виховання, які підкреслюють автономію приватної сфери життя студентів, а також їх особисту зацікавленість до максимально можливої самореалізації у публічній сфері соціально-політичного життя, культури, мистецтва які передбачають при цьому свідому і осмислену індивідуальну та колективну відповідальність. Виховуючи сучасного студента, а краще сказати - виховуючи майбутнє нашої Батьківщини треба уділяти багато уваги розвитку суспільно активної молодої людини, яка поєднує в собі високу професійну компетентність, широку культурну ерудицію, глибоку духовність, моральність і особисту відповідальність. При вихованні такої людини повинно братися до уваги співвідношення загальнолюдського та національного, суспільного і особистого; - національно-культурна спрямованість та врахування традицій суспільно - історичного досвіду у вихованні молоді, зв'язок з історією українського народу, з рідною мовою та культурою, з родинними традиціями, народним мистецтвом; - врахування культурної, географічної, економічної, професійно - демографічної специфіки міста, області та всього регіону диференціація та індивідуалізація системи виховання враховуючи талановитість людини, особливості фізичного, психічного, соціального, духовного, інтелектуального розвитку студентів, стимулювання активності та розкриття їхньої творчої індивідуальності.

Висновки. Підсумовуючи, звертаємо увагу, що саме в університетській науці важливий засіб освіти і естетичного виховання молоді закладено такий морально- виховний елемент, який ніколи не зникне. Адже вона бере своє і, впливаючи на розум, на моральність. На різних етапах суспільного розвитку України її університети виконували роль інтелектуальних, духовно- культурних

і просвітницьких центрів. Сучасні українські вчені покладають великі надії на університети, що, на їхню думку, здатні бути у авангарді процесів якісного реформування освіти, гідного виховання молоді, відповідаючи вимогам науково-технічного прогресу та глобалізації.

Література.

1. Бабушкин Л. Зачем прекрасное прекрасно? Опыт эстетического анализа шахматной игры / Лев Бабушкин. – Санкт-петербург, 2007. – 212 с.
2. Бродский И. Нобелевская лекция, 1987. - Режим доступу до статті: <http://lib.ru/BRODSKIJ/lect.txt>
3. Бані-Ісса Халдун. Фактори впливу на стан естетичного виховання у вищих навчальних закладах України // Духовний розвиток школярів в умовах регіонального культурно-освітнього
4. Гатальський В. Культурно-образовательное пространство как социально-педагогическая система / В.Д. Гатальський // Педагогіка. - 2009. — № 3. — С. 52-58. Духовність особистості: методологія, теорія і практика 4 (51)-2012 18 простору: Тези регіон. наук.-практ. конф. – Луганськ-Старобільськ, 2000. – С.36-38.
5. Концептуальные вопросы развития университетского образования. М., 1993.
6. Крылова Н.Б. Формирование культуры будущего специалиста. – М.: Высшая школа, 1990. – 142 с.

УДК 316.3

ВЛИЯНИЕ СКРЫТОЙ ИДЕОЛОГИИ НА ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ МОЛОДЕЖИ

Щербакова Н. В., преподаватель

Таврический государственный агротехнологический университет

Summary: Transformational processes, which take place in Ukrainian society, necessitate further research of the formation of moral-value orientations of youth because the young generation nowadays is an active participant in our social life. The aggregated set of directed qualitative changes in value basis of our youth are determined by the following reasons: the borrowing of materials synonymous with pro-Western cultural values, an active process of secularization, the leveling of the meaning of "love thy neighbor" in public relations, the influence of the media, and the formation of Ukrainian "society of consumption". The author believes that the sum of these reasons, as well as a manifestation of the principles of connection, interaction, development, and causality led to the fact that the "material" value lattice of our society has "crystallized", whereby the spiritual component of the value basis of the majority of individuals, who are representatives not only of youth but also of a society as a whole, was replaced.

Key words: Transformational processes, pro-Western cultural values, secularization, "material" value, spiritual component of the value.

Постановка проблемы. Трансформационные процессы, проходящие в украинском социуме, обуславливают необходимость дальнейших исследований формирования морально – ценностных ориентаций молодежи, ведь молодое поколение активный участник общественной жизни уже сегодня.

Основные материалы исследования. Историческое развитие Украины в конце XX века привело к тому, что в общественное сознание были искусственно интегрированы прозападные либерально – демократические ценности. Необходимо отметить, что данный процесс начался еще в последнее десятилетие существования СССР. В период перестройки была произведена активная трансформация системы норм, которую попытались унифицировать с западной системой общества потребления, вследствие чего она стала материальной. Культ потребления, который внедрялся элитой, был воспринят интеллигенцией. Далее, путем молекулярной агрессии, механизм которой был описан А. Грамши, материальные потребности были интегрированы в сознание обывателей. [1,с 93]

После 1991 года на Украине в кратчайшие сроки образуются олигархические группы, которые вместе с собственностью получают и власть. Именно поэтому они становятся движущей силой политической системы страны. В результате, в государстве формируется режим олигархического принципата. [3,с.83]

В итоге мы можем констатировать проявление одной из важнейших негативных тенденций: необходимость соблюдения президентом интересов олигархических групп лишило Украину, как государство, стратегической линии развития, позволяющей ему не только сохранить, поддерживать и развивать исто-

рическую идентичность общества, но, элементарно, обеспечить одну из основных задач, для которой создается государство: обеспечить безопасность общества [2,с.203].

Одновременно с перераспределением государственной собственности, олигархи явились движущей силой трансформаций на уровне общественного сознания. При этом ведущую роль играли средства массовой коммуникации. Главными ценностями для олигархов являются финансовый капитал и власть. Данные нормы определяют основные цели, преследуемые ими: максимальную концентрацию финансовых и материальных активов в своем распоряжении, а также получение доступа к эффективным рычагам управления общественным сознанием, с целью получения положительного общественного мнения в отношении своих деяний. Для успешного решения последней задачи, элита трансформировала мораль общества в целом, но более интенсивно – ценностную систему сознания молодежи. Процессы интеграции материальных норм, привели к качественной трансформации системы ценностей сознания молодого поколения [4,с.176].

В итоге, сформировалась мораль молодого поколения, а далее, и общества в целом, с преобладающей материальной компонентой. Другими словами, утилитарные нормы стали доминирующими. В процессе исследований, которые проводились Центром научно-прикладных исследований «Социо» с 14.01.13-25.01.13 (в опросе принимали участие студенты факультетов ТГАТУ: МТФ, Энергетического, ИКТ, ЭиБ, Агротехнологии и экологии с 1 по 5 курс включительно (N=501), коэффициент погрешности +/-4,48%), было выявлено преобладание материальных ценностей над духовными в системе ценностей сознания молодежи. Например, быть сострадательными и гуманными считают возможным для себя только 11% от общего числа респондентов, строго придерживаться своих моральных принципов вопреки достижению материального благополучия и личной выгоды согласны 8%, а быть бескорыстными стремятся 2,2 %. Ответственность и чувство долга присущи 19% опрошенных, а вот чувство патриотизма и любовь к Родине наличествует только у 0,75% от общего числа. Одной из основных причин эффективного осуществления изменений в морали молодежи, является применение правящей элитой (олигархами) латентной идеологии. Отечественные ученые, изучавшие данный вопрос, пришли к выводу, что политическая элита на практике всячески внедряет элементы жесткой либеральной идеологии, одновременно, пытаясь убедить общество в том, что происходит строительство социума, в котором основополагающими будут ценности, постулируемые социально – демократической идеологией. Данные манипуляции проводятся для того, чтобы получить одобрение со стороны социума в виде положительного общественного мнения.

Выводы. Таким образом, отсутствие официальной идеологии и, одновременно, применение скрытой идеологии правящей элитой нашей страны, ведут к регрессу украинского общества, превращению его в «потребительское», уничтожению культуры, трансформации индивидов в «управляемые машины», ко-

торые не знают истинной мощи любви, сострадания, максимально обособлены от других, доходят до крайности в обожествлении самих себя, эгоистичны, равнодушны, корыстны. Поэтому, автор полагает, что прогрессивное развитие украинского социума возможно только после его духовного возрождения. В частности, П. Тейяр де Шарден в своих работах указывал: «Ложен и противоестественен эгоцентристский идеал будущего, якобы принадлежащего тем, кто, руководствуясь эгоизмом, доводит до крайнего выражения принцип «каждый за себя» [5,с.191]. Любой элемент может развиваться и расти лишь в связи с другими элементами и через них». По мнению философа, которое разделяет автор, будущее откроется «лишь под напором всех вместе и в том направлении, в котором все вместе могут соединиться и завершить себя в духовном обновлении...» [5,с.203].

Литература.

1. Грамши А. Избранные произведения / А. Грамши // Избранные произведения В 3 т. Т. 3. М., 1959. с.112
2. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / Л.В. Губерський, В.П.Андрущенко, М.І.Михальченко // Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. – К.: Знання, України, 2002. – 580 с.
3. Кара-Мурза С.Г. Оранжевая мина. / С.Г.Кара-Мурза // Оранжевая мина – Москва: «Алгоритм-Книга»; 2008. – 85с.
4. Мамардашвили М. К. Сознание и цивилизация. / М.К. Мамардашвили // Сознание и цивилизация. – М.: Человек в системе науки, 1989. – 512с.
5. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. / П.Тейяр де Шарден // Феномен человека. – М., 1987 – 324с.

THE CONCEPT OF CULTURES' DIALOGUE AS A BASIS OF SPECIALIST INTERCULTURAL COMPETENCE FORMING

Lytvyna Yu., Candidate of Pedagogical Sciences
Tavria State Agrotechnological University

Summary: *The article examines the concept of dialogue of cultures. The article emphasizes the dialogue of cultures as one of the fundamentals of future specialists' training. Some activities and resources for intercultural competence forming in the process of professional teaching are presented.*

Keywords: *culture forming concept, dialogue of cultures, intercultural interaction, intercultural competence, intercultural communication.*

Introduction. Nowadays Ukrainian people strive to live in the society having all competences necessary for participation in political, social-economical and cultural life all over the world. There is a growing realization that profound change is needed to achieve a sustainable society. The process of globalization leads to the expansion of interaction between countries, nations and cultures.

However, there are some obvious organizational and perceptual challenges to overcome. First of all, we need to develop political, cultural and economic systems which will protect and promote the human rights, freedom and equal opportunities for everyone, support cultural and religious diversity and facilitate a person to become a full-fledged community member in the rapid global society. Moreover, the development of the new curriculum for our educational establishments based on the principles of globalization, democracy, equality, cultural awareness and tolerance is caused by the radical changes being introduced in Ukraine.

Thus, the professional training of a future specialist for participation in various intercultural interactions is very important. The life requests emphasize the culture forming concept of foreign language learning.

Results. As the aim of learning the culture forming concept of foreign language learning suggests mastering of foreign language for entering the intercultural dialogue, learning and involving into another culture. At the same time, a man has to be able represent his own culture to his interlocutor, i.e. personality's intercultural competence. So, intercultural competence formed in the process of foreign language learning taking into account cultural and mental differences of native speakers is a necessary condition for the successful dialogue of cultures.

We consider the intercultural competence of a future specialist as an integrative feature and combination of special knowledge, intercultural skills, and system of value orientations which are necessary for solving professional tasks and ensure the true communication in a situation of intercultural interaction in the style of cooperation and tolerance [2]. In the process of professional training the intercultural learning is aimed at forming their abilities of intercultural communication, dialogue

of cultures. This suggests presenting such phenomena and notions as: principles of communication, main functions of culture, culture influence on communication perception and comprehension, effect of culture on human activity and society development.

Forming and development of students' abilities for the dialogue of cultures has to be implemented on the basis of principles of respect, tolerance to cultural differences and overcoming cultural barriers. This also means seeing what can unite us, refusing from stereotypes, applying knowledge on other culture for the deeper learning the own culture. It encourages both the awareness of belonging to proper nation and learning traditions and cultural peculiarities of other culture representatives.

Nowadays, the dialogue of cultures is interpreted as penetration of other cultures' senses. It is not just communication between different nations with different value dimensions and languages, but it is the communication with interpretation effort (transformation of senses, meanings, notions, images and symbols). The dialogue of cultures combines the awareness of cultural alternative, determination its absolute difference from the native one, non-understanding, fear and interest. Gradually people are becoming more tolerant to each other striving for learning themselves and establishing friendly relations which enrich participants of interactions [3].

According to M. Bakhtin, each culture tries to take into account the experience of other culture expanding its own experience range [1]. Besides, a person has a dialogue with others and himself changing himself. In the process of foreign language mastering students learn material which demonstrates language functioning in the natural environment, verbal and non-verbal behavior of native speakers in different communication situations and reveals some features connected with national customs, traditions and social structure of society and nation belonging. First of all, this should be carried out with the help of authentic materials (original texts, audio records, video films) which are normative from the side of the language support and the content of country study information. A student has to know not only lexical, grammatical and syntax features but he also needs to be able to react to talks of native speakers, use appropriate mimics and gestures, apply formulas of language etiquette and know cultural-historical peculiarities of a country the language of which is taught.

Conclusions. Thus, foreign language leaning with elements of dialogue of cultures' concept will assist to form pragmatic thinking of future specialists, officials, businessmen and scientists as it ensures the intercultural competence and opens up international professional opportunities. The learner builds up his competences taking interest in cultures of other countries. Learning languages in the context of cultural diversity enables students to satisfy specific communicative needs in their profession and develop their own personalities. The successful implementation of all above-mentioned principles and values, practice-oriented education and applying the culture of dialogue as a basis in developing curricula and learning process will help to

prepare a graduate for functioning in culturally diverse academic and professional environments.

References.

1. Библер В. С. Культура. Диалог культур: опыт определения / В. С. Библер // Вопросы философии. 1989. – № 6. – С. 29-43.
2. Гринкевич Т. Педагогічна взаємодія у специфіці полікультурного середовища / Т. Гринкевич, С. Цюра // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. 2005. – Вип. 19. Ч.1 – С. 156-165.
3. Пасов Е. И. Программа-концепция коммуникативного иноязычного образования. “Развитие индивидуальности в диалоге культур” / Е. И. Пасов. – М.: Просвещение, 2000. – 161 с.

УДК 378.091.21

THE MAIN ENGLISH LEARNING STYLES

Жукова Т.В., старший викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary. The main learning styles and strategies in learning foreign languages are substantiated in the article. Four dimensions of learning style and their peculiarities are lighted. The role of teachers in students' developing their natural style preferences is defined.

Keywords. Language learning styles, strategies, sensory preferences, personality types, communicative approach, teacher-student interaction.

The most significant factors that help determine how our students learn a foreign language are language learning styles and strategies. A foreign language (FL) is a language studied in an environment where it is not the primary vehicle for daily interaction. Information about language learning styles and strategies is valid regardless of what the learner's first language is.

Learning styles are the general approaches—for example, global or analytic, auditory or visual—that students use in acquiring a new language or in learning any other subject. Learning strategies are defined as specific behaviors or thoughts learners use to enhance their language learning.

When the learner consciously chooses strategies that fit his or her learning style these strategies become a useful tool for active, conscious, and purposeful self-regulation of learning.

Learning strategies can be classified into some groups: cognitive, metacognitive, memory related, compensatory, affective, and social.

If there is harmony between the student (in terms of style and strategy preferences) and the combination of instructional methodology and materials, then the student is likely to perform well, feel confident, and experience low anxiety. If clashes occur between them, the student often performs poorly, feels unconfident, and experiences significant anxiety. Sometimes such clashes lead to serious breakdowns in teacher-student interaction [1].

Four dimensions of learning style are likely to be the most important for FL learning: sensory preferences, personality types, desired degree of generality, and biological differences.

Sensory preferences can be broken down into four main areas: visual, auditory, kinesthetic (movement-oriented), and tactile (touch-oriented). Sensory preferences refer to the physical, perceptual learning channels with which the student is the most comfortable. Visual students like to read and obtain a great deal from visual stimulation. For them, lectures, conversations, and oral directions without any visual

backup can be very confusing. In contrast, auditory students are comfortable without visual input and therefore enjoy and profit from unembellished lectures, conversations, and oral directions. They are excited by classroom interactions in role plays and similar activities. They sometimes, however, have difficulty with written work. Kinesthetic and tactile students like lots of movement and enjoy working with tangible objects, collages, and flashcards. Sitting at a desk for very long is not for them; they prefer to have frequent breaks and move around the room.

As for personality types there are four of them: extraverted vs. introverted; intuitive random vs. sensing sequential; thinking vs. feeling; and closure oriented vs. perceiving [3].

By definition, extraverts gain their greatest energy from the external world. They want interaction with people and have many friends' hips, some deep and some not. In contrast, introverts derive their energy from the internal world, seeking solitude and tending to have just a few friendships, which are often very deep. Extraverts and introverts can learn to work together with the help of the teacher. Enforcing time limits in the classroom can keep extraverts' enthusiasm to a manageable level.

Intuitive-random students think in abstract, futuristic, large-scale ways. They like to create theories and new possibilities, often have sudden insights, and prefer to guide their own learning. In contrast, sensing-sequential learners like facts rather than theories, want guidance and specific instruction from the teacher, and look for consistency. The key to teaching both intuitive-random and sensing-sequential learners is to offer variety and choice: sometimes a highly organized structure for sensing-sequential learners and at other times multiple options and enrichment activities for intuitive-random students.

Thinking learners are oriented toward the stark truth, even if it hurts some people's feelings. They want to be viewed as competent and do not tend to offer praise easily—even though they might secretly desire to be praised themselves. Sometimes they seem detached. In comparison, feeling learners value other people in very personal ways. They show empathy and compassion through words, not just behaviors, and say whatever is needed to smooth over difficult situations. Though they often wear their hearts on their sleeves, they want to be respected for personal contributions and hard work. FL teachers can help thinking learners show greater overt compassion to their feeling classmates and can suggest that feeling learners might tone down their emotional expression while working with thinking learners.

Closure-oriented students want to reach judgments or completion quickly and want clarity as soon as possible. These students are serious, hardworking learners who like to be given written information and enjoy specific tasks with deadlines. In contrast, open learners want to stay available for continuously new perceptions and are therefore sometimes called "perceiving." Open learners dislike deadlines; they want to have a good time rather than hard effort. Open learners sometimes do better than closure-oriented learners in developing fluency [2], but they are at a

disadvantage in a traditional classroom setting. Closure-oriented and open learners provide a good balance for each other. So teachers should create cooperative groups that include both types of learners since these learners can benefit from collaboration with each other.

As for desired degree of generality it contrasts the learner who focuses on the main idea or big picture with the learner who concentrates on details. Global or holistic students like socially interactive, communicative events in which they can emphasize the main idea and avoid grammar analysis. They are comfortable even when not having all the information and they feel free to guess from the context. In contrast, analytic students tend to concentrate on grammatical details and often avoid more free-flowing communicative activities. They don't take the risks necessary for guessing from the context unless they are fairly sure of the accuracy of their guesses. The global and analytic students have much to learn from each other. A balance between generality and specificity is very useful for FL learning.

By providing a wide range of classroom activities that cater to different learning styles, teachers can help FL students develop their natural style preferences offering a great variety of activities within a learner-centered, communicative approach.

As for learning strategy it is useful if the following conditions are present: the strategy relates well to the FL task, the strategy fits the particular student's learning style preferences to one degree or another, and the student employs the strategy effectively. Strategies have to make learning easier, faster, more enjoyable, more self-directed, and more effective. Learning strategies can also enable students to become more independent and autonomous.

Skilled teachers help their students develop an awareness of learning strategies and enable them to use a wider range of appropriate strategies.

The most effective strategy instruction appears to include demonstrating when a given strategy might be useful, as well as how to use and evaluate it, and how to transfer it to other related tasks and situations.

Literature.

1. Cohen, A.D. & Scott, K., 1996: A synthesis of approaches to assessing language learning strategies.
2. Oxford, R.L., Ehrman, M.E., 1995: Adults' language learning strategies in an intensive foreign language program in the United States System, 23, 359-386.
3. Rebecca L. Oxford, Ph.D. 2003: Learning Styles & Strategies/Oxford, GALA.

УДК 378.147.11:81

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ НАВЧАННЯ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Караєва Т.В., к.пед.н.,

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *the requirements to master students skills enabling them to provide business communication in English have been substantiated. The concept for the course-book working out for teaching Business English at non-linguistic University has been proposed as well as the principles providing the proposed concept realization have been considered.*

Key words: *course-book, concept, principles, Business English teaching.*

Постановка проблеми. Однією з вимог досягнення випускниками вищих навчальних закладів освіти стандартів, прийнятих Радою Європи щодо рівнів володіння мовою (РВМ), є вільне володіння англійською мовою як мовою міжнародного спілкування не тільки на рівні загальної англійської (GE), а й, перш за все, мовою у сфері ділової комунікації (BE). Тому дисципліна «Ділова англійська мова» згідно Типової Програми Міністерства Освіти є обов'язковою при навчанні у магістратурі, оскільки до фахівців різних галузей висувається вимога досягнення ними рівня професіоналізму, а саме:

- рівня сформованості професійної іншомовної комунікативної компетенції;
- готовності до професійно-ділового спілкування з представниками інших культур;
- адаптивності до швидких змін у середовищі;
- здатності до прийняття рішень у динамічному континуумі.

Але реалізація відповідності наведеним вимогам у процесі навчання ділової англійської мови потребує, перш за все, наявності базового підручника, який би задовольняв сучасним вимогам: 1) методичного характеру - відповідності прогресивним підходам до викладання мови; 2) лінгвістичного характеру - відповідності сучасному стану підмови ділового спілкування та 3) змістовного характеру - наявності різноманітних матеріалів, що розкривають проблеми ділової активності.

На жаль, аналіз підручників для навчання англійської мови для ділового спілкування виявив, що більшість з них побудована на використанні не самих передових методик навчання і не відображає сучасний стан ділової англійської мови. Зміст нерідко подається за типом довідника та стосується не стільки сфе-

ри ділової активності, скільки забезпечення життєдіяльності людини у діловій подорожі (контакти та спілкування у аеропорту, на митниці і т. ін.).

Основні матеріали дослідження. Такий стан справ щодо забезпечення процесу навчання ділової англійської мови змусив розпочати роботу щодо створення підручника з ділової англійської мови нового типу для навчання студентів немовних спеціальностей. Пілотний варіант такого підручника «Ділова англійська мова для студентів немовних спеціальностей» (далі за текстом – посібника) розроблено у 2012 році на кафедрі іноземних мов ТДАТУ для студентів магістратури, які вивчають ділову англійську мову. Він призначений для навчання ділової англійської мови студентів магістратури, які вже досягли середнього рівня (B2) володіння загальнонавчальною англійською мовою (General English) та орієнтований на комунікацію у всіх видах мовленнєвої діяльності: читанні, говорінні, аудіюванні та письмі. Посібник пройшов апробацію в групах студентів МБ ЕСВ, МБ МСГ, МБ ЕП, МБ АГ, МБ ЕОНС у 2012-2013 та 2013-2014 рр.; МБ ОА, МБ ЕП, МБ МСГ, МБ ЕСВ у 2014-2015 р.

Основою для створення концепції підручника з ділової англійської мови була потреба зробити ведення бізнесу англійською мовою не абстрактним, а психологічно реальним, привабливим для студентів навіть на рівні оволодіння мовою. Для досягнення цієї мети у розробці посібника були використані всі сучасні підходи, за якими побудовано більшість підручників ділової англійської мови, які можуть розглядатися як вихідні принципи, а саме:

- 1) посібник орієнтований на ділове спілкування, тому студенти вивчають ділову мову у діловій комунікації і через неї, тобто він може бути кваліфікованим як «task-based»[1];
- 2) ділова мова за посібником вивчається через зміст інформації, що належить до сфер бізнесу (content-based)[2];
- 3) він є тематично-орієнтованим (theme-based)[2], тому що вся навчальна діяльність та інформація сфокусована у 12 темах, які презентують весь предметний зміст навчання.
- 4) комплексний характер підручника відтворено як цілісний навчально-методичний комплекс, що складається з двох змістових модулів: «Персональна ідентифікація» та «Ділова комунікація», кожний з яких містить шість уроків, в яких опрацьовується змістовний матеріал, дібраний за принципом мотиваційної достатності з джерел Інтернет ресурсів, до яких включено автентичні англомовні тексти та відео фрагменти (які є невід'ємною частиною посібника та додаються на DVD диску), що сприяє створенню умов та формуванню у тих, хто навчається, англомовної інформаційної компетенції. Окремо виділено розділи для обов'язкового виконання студентами домашнього завдання (Workbook) та факультативного за бажанням студентів виконання індивідуально-творчих завдань (Individual Assignment), а також, двомовного словника;
- 5) автентичність навчальних матеріалів (включаючи аудіо- та відеоматеріали) зумовлюється їх відбором з оригінальних автентичних джерел;

6) порівняльний характер інформації має місце на рівні порівняння ділового етикету у англomовних країнах та в Україні;

Розроблений підручник, на відміну від існуючих підручників для навчання ділової англійської мови, має такі специфічні риси:

- провідним принципом його побудови є принцип розвитку інтегрованих вмінь, що забезпечує взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання, письма);
- структура підручника надає змогу широко залучати до процесу навчання проєктну методику [3], ділові ігри та кейси;
- навчання за розробленим підручником надає змогу розвивати навчальну автономію студентів [4], оскільки виконання студентами індивідуально-творчих завдань, завдань з самостійної роботи передбачає здійснення ними самостійного Інтернет пошуку та відбору англomовних автентичних матеріалів, їх перекладу, відбору та структуризації для представлення в групі у вигляді презентації, що, в свою чергу
- сприяє формуванню інформаційної компетенції [5] тих, хто навчається, в процесі роботи за підручником;
- уможлиблює реалізацію кооперативного навчання на основі навчальної автономії студентів, оскільки всі види навчальної діяльності призначено для проведення в парах, мікрогрупах, групах.

Висновки. З наведеного виходить, що навчання ділової англійської мови за запропонованим підручником створює

- 1) сприятливі умови для розвитку навчальної автономії студентів та
- 2) формування їх інформаційної компетенції засобами мови, що вивчається;
- 3) уможлиблює широке застосування автентичних англomовних матеріалів в процесі навчання;
- 4) перетворює процес навчання у автономне прийняття рішень студентами на всіх етапах кооперативного навчання на основі загальних та специфічних принципів, закладених при побудові підручника;
- 5) ураховує рівні складності завдань;
- 6) підвищує мотивацію та ставлення студентів до навчання через відчуття задоволення від навчального процесу, власного прогресу та успіхів.

Посібник може бути рекомендованим для навчання ділової англійської мови студентів немовних спеціальностей, оскільки організація навчальної діяльності за ним сприяє розвитку навчальної автономії студентів, необхідної для забезпечення адекватного мовленнєвій ситуації спілкування (усного або письмового) засобами мови, що вивчається та створенню умов для формування незалежного користувача мови.

Література.

1. Prabhu N.S. Teaching Business English / N.S. Prabhu. – Oxford: Oxford University Press, 1994. - 237 p.

2. Brinton D.M., Snow M.A., Wesche M.B. Content-Based Second Language Instructions/ D.M. Brinton and other. – New York: Newbury House publishers, 1989.
3. Fried-Booth D.I. Project Work / D.I. Fried-Booth. - Oxford: Oxford University Press, 1996. - 89 p.
4. Караєва Т.В. Методика навчання ділової англійської мови з урахуванням рівня автономії студентів економічних спеціальностей: автореф. дис...канд. пед. наук : 13.00.02 / Т. В. Караєва; Південноукраїнський держ. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. – Одеса, 2010. – 21 с.
5. Tarnopolsky O.B. Constructivist Blended Learning Approach to Teaching English for Specific Purposes / O.B. Tarnopolsky. - London: Versita, 2012. – 254 p.

УДК 37.017.4

МОРАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В СХІДНИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Кравець О.О., старший викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *the problems of moral and patriotic education of youth are considered in the article. The analysis of Tavria State Agrotechnological university students' poll is lighted.*

Key words: *patriotism, youth, poll, education, citizenship.*

На протязі десятиліть патріотичному вихованню молоді завжди приділялася увага. Але зараз, у такі важкі для нашої країни часи, ми повинні переглянути концепцію патріотичного виховання молоді. Саме цьому питанню приділяє увагу Міністерство науки і освіти України. Міністерство звертається до педагогів, зауважуючи, «що в сучасних суспільно-політичних умовах, коли Україна ціною життів Героїв Небесної Сотні, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу та територіальну цілісність, патріотичне виховання молоді набуває пріоритетне значення.

Події останніх місяців дають підставу стверджувати, що переважна більшість громадян України, серед яких є і діти, і молодь, проявили високу патріотичну свідомість і тверду громадянську позицію. Це є свідомством системної виховної роботи педагогічних колективів учбових закладів», - відмічають у міністерстві.[1] Тому одним з найважливіших завдань педагогів є продовження роботи по формуванню у молоді громадянських якостей та відчуття єдності нації. Для роботи у вірному напрямку необхідне знання документів нормативно-правової бази.

До нормативно – правової бази по питанням патріотичного виховання відносяться наступні документи:

- Методичні рекомендації по патріотичному вихованню, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 №1232
- Указ Президента України від 13.11.2014 №872 «День Гідності та Свободи»

- Указ Президента України від 13.11.2014 №871 «День соборності України»
- Указ Президента України від 14.10.2014 №806 «День захисника України»
- Указ Президента України від 24.09.2014 №744 «Про невідкладні заходи по захисту України та укріпленню її обороноздатності»
- Письмо Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України від 27.07.2012 №1/9-530 «О вихованні сучасного громадянина в полікультурному середовищі засобами позакласної роботи».

Ми всі розуміємо, що для виконання цих постанов, патріотичне виховання повинно відбуватися на кожному занятті і кураторському часі. Але це не повинно носити нав'язливі форми, треба описати життя українських воїнів, волонтерів надихати молодь, подавати їм приклад. Наш вищий навчальний заклад дуже добре працює у цьому напрямку. Студенти приймають участь в акціях підтримки українських захисників, допомагають волонтерам, відвідують поранених воїнів.

Метою даної статі є аналіз якості патріотичного виховання молоді у східних регіонах України.

Для оцінки якості патріотичного виховання молоді було проведено соціологічне опитування студентів першого та другого курсів нашого вищого навчального закладу. Результати опитування представлені у таблиці.

Таблиця 1

Результати опитування студентів ТДАТУ

	1 курс	2 курс
Чи цікавить Вас політична ситуація у Вашій країні?	Так 69%	Так 64%
Чи маєте Ви бажання своїми силами змінити щось в своїй країні?	Так 69%	Так 71%
Як що б мали змогу, переїхали би жити в іншу країну?	Так 47%	Так 50%
Чи можемо ми назвати патріотом людину, що переїхала в іншу країну але стверджує, що любить Батьківщину?	Так 63%	Так 71%
Важливо бути патріотом?	Так 69%	Так 100%
Чи вважаєте Ви себе патріотом України?	Так 69%	Так 100%
Чи важливо розмовляти зі своєю дитиною про любов до своєї країни?	Так 61%	Так 85%
Чи виховували Ваші батьки почуття любові до своєї країни?	Так 61%	Так 35%

Чи впливає школа та вуз на формування патріотичних почуттів?	Так 80%	Так 60%
Чи багато українських героїв-патріотів Ви знаєте?	Так 25%	Так 28%
Чи потрібно вивчати історію України?	Так 80%	Так 100%
Чи знаєте Ви гімн України?	Так 100%	Так 100%
Патріотизм для Вас це- вірність країні	83%	92%
самовідданість	27%	42%
самопожертва	27%	35%
відданість і любов до нації	100%	100%
бажання змінити життя на краще	94%	71%
активна участь у житті країни	83%	57%

Як ми бачимо, таблиця демонструє результативність проведення виховної роботи у патріотичному напрямку у нашому вузі. Наші студенти являються патріотами України, які розуміють, що тільки роботою над собою, участю у суспільно-політичному житті країни, добрими знаннями історії своєї країни можна змінити життя на краще.

Література

1. Нормативные документы. О методических рекомендациях по патриотическому воспитанию:[Электронный ресурс], режим доступа <http://dobudova.com/index.php/ru/normativnye-akty/4596-o-metodicheskikh-rekomendatsiyakh-po-patrioticheskomu-vozpitanuyu>
2. Патриотическое воспитание имеет важное значение,-МОН: [Электронный ресурс], режим доступа <http://ru.osvita.ua/school/44208/>

УДК 371.302

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТАНДАРТ

Мунтян С.Г.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary. This publication explores the system of continuing professional development of foreign language teacher in accordance with European Profiling Grid (EPG).

Key words: competences of foreign language teacher, continuing professional development, quality of language teaching, European Profiling Grid.

Постановка проблеми. Якість навчання іноземної мови розглядається сьогодні як один з параметрів престижності вузу та запорука наступного успішного професійного самовизначення його випускників. Прийнята Кабінетом Міністрів України Національна рамка кваліфікацій [1] орієнтує сучасного викладача на введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти із врахуванням вимог ринку праці до компетенцій майбутнього фахівця. Такий стан речей суттєво підвищує значущість діяльності викладача іноземної мови й зобов'язує його відповідати викликам реальності, що робить процес еволюції традиційних функцій його педагогічної діяльності актуальним й таким, що вимагає наукового обґрунтування та методичного забезпечення.

Основні матеріали дослідження. Всі чинні українські нормативні документи з іноземних мов для загальної та вищої освіти створені відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти [4], розроблених Комітетом з питань освіти при Раді Європи. Це свідчить про те, що провідною тенденцією у вітчизняній сфері навчання іноземних мов є орієнтація на міжнародні (європейські) стандарти. Успішна ж реалізація європейських рекомендацій та вимог у кожній конкретній цільовій аудиторії цілком залежить від рівня компетентності викладача у рамках нової парадигми навчання. Тож, потрібний відповідний масштабний перехід викладачів іноземних мов до нових, узгоджених з європейськими, рівнів професійної компетентності. Тим більш, що вітчизняні галузеві стандарти в сфері підготовки фахівців з іноземних мов відсутні [3].

В європейському освітньому просторі успішному професійному зростанню викладача іноземної мови покликаний слугувати «European Profiling Grid (EPG)» / «Європейський профіль професійної компетентності викладача-мовця (ЄППК)» [4, 2]. Цей документ є результатом загальноєвропейського досліджен-

ня, що тривало протягом 2011-2013 років за підтримки Європейської Комісії, й розглядається як інноваційний інструмент.

Пріоритетна мета ЄППК полягає у наданні колективам викладачів іноземної мови (кафедрам, секціям, установам з підвищення кваліфікації, мовним центрам тощо) конкретної допомоги у визначенні наявних професійних компетенцій викладачів, в оптимізації підвищення їхньої кваліфікації й у спрямуванні їхнього професійного поступу.

Базовими принципами, що покладені в основу ЄППК, є принцип орієнтування на компетенції, принцип самооцінки та зовнішнього оцінювання, принцип рефлексії та принцип багатомовності.

Щодо форми й структури, то ЄППК представлений у вигляді таблиці й містить дескриптори, тобто описи вмінь, які відбивають усю багатогранність викладацької діяльності. Дескриптори показують ступені прогресії кваліфікації та компетентності викладача іноземної мови. Ця прогресія охоплює професійне зростання викладача від початку викладацької діяльності до стадії досвідченого висококваліфікованого фахівця: всього виокремлено шість етапів професійної прогресії.

Опис-прогресія професійних якостей, вмінь та навичок надається у чотирьох загальних категоріях. Перша категорія – *кваліфікація / досвід* – складається з чотирьох підкатегорій, що описують рівень викладача щодо володіння іноземною мовою, його освіти, кваліфікацію, навчально-виробничу практику (відвідування й проведення відкритих занять) та його викладацький досвід, виражений у годинах.

Друга категорія – *основні навчально-методичні (викладацькі) компетенції* – також містить чотири підкатегорії. Вони описують знання та навички викладачів з дидактики й методики викладання, планування заняття та навчального курсу, керування інтеракцією й оцінювання.

Третя категорія – *міжпредметна компетентність* – об'єднує три підкатегорії: міжкультурну компетентність, усвідомлення мови та медійну грамотність. Слід зауважити, що у документі чітко розрізняються поняття «мовна компетенція» і «усвідомлення мови». Під мовною компетенцією розуміють рівень знань іноземної мови та розвиток умінь її використовувати, а під «усвідомленням мови» – знання про мову, її структуру, вжиток тощо.

Четверта категорія – *професіоналізація* – поділяється на дві підкатегорії: підвищення кваліфікації й адміністрування, котрі висвітлюють способи виконання адміністративних завдань, колегіальну здатність особи до співпраці, її активність у підвищенні своєї кваліфікації та зацікавленість у професійному розвитку організації-роботодавця.

Сфери застосування «Європейського профілю професійної компетентності викладача іноземних мов» передбачено такі:

- самооцінка. Тобто дескриптори ЄППК повсякчас можуть використовувати викладачі іноземної мови для оцінки своєї компетентності у відповідних категоріях.

ях профілю. Повторюючи самооцінку з певною періодичністю, викладач може відслідковувати зміни у своєму професійному зростанні;

- зовнішня оцінка. ЄППК полегшує збирання даних і аналіз професійної компетентності як кожного викладача окремо, так і усього колективу підрозділу або мовного центру в цілому;

- визначення потреб у підвищенні кваліфікації. Якщо викладач-мовець аналізує й осмислює результати самооцінки своєї діяльності або результати оцінки його з боку колег, він менш схильний переоцінювати або недооцінювати себе. У такому разі викладач свідомий своїх прогалин і потреб у підвищенні кваліфікації. Отже, ЄППК є дієвим стимулом для викладача щодо рефлексії власного професійного стану та планування заходів для його оптимізації;

- застосовування для оптимізації менеджменту навчального процесу у підрозділі. Кадрові рішення керівника, як то прийняття на роботу нових викладачів, надання викладачам нових повноважень тощо, будуть об'єктивнішими, якщо спиратися на діаграми ЄППК;

- використання ЄППК як основи для професійної сертифікації викладачів іноземних мов, якщо будуть детально розроблені порядок та інструменти проведення відповідної процедури.

Однією з інноваційних складових ЄППК є те, що він на чотирьох мовах (англійській, німецькій, французькій, іспанській) супроводжується електронною online-версією, яка надається у розпорядження всім трьом основним категоріям його користувачів, а саме, викладачам іноземної мови (для самооцінки) та фахівцям з підвищення кваліфікації й керівникам підрозділів іншомовної підготовки (для зовнішньої оцінки). Завдяки електронній версії ЄППК можна оперативно та наочно зобразити компетенції як окремого фахівця, так і колективу в цілому, створивши персональний або груповий профіль у формі діаграми.

Висновки. Отже, ЄППК відображає загальноєвропейські стандарти щодо визначення кваліфікації, мовних умінь і навичок, рівня усвідомлення мови, основних навчально-методичних компетенцій і професійної поведінки викладача іноземних мов. Імплементация даних стандартів сприятиме підвищенню прозорості моделей викладання іноземних мов, трансферу фахової експертизи, стимулюванню обміну кращим практичним досвідом на місцевому і міжнародному рівнях та мобільності викладачів іноземної мови. Такий якісно інший професійний етос, у свою чергу, сприятиме підвищенню якості іншомовної освіти у національних освітніх закладах. Безумовно, у вітчизняному освітньому просторі документ потребує на вивчення, усвідомлення й практичне застосування з боку всіх фахівців й колективів у сфері викладання іноземних мов. Зрозуміло, що це складне завдання вимагатиме серйозної мотивації викладачів, в тому числі і в матеріальному еквіваленті.

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>. – Назва з екрана.
2. Європейський профіль професійної компетентності викладача-мовця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.goethe.de/resources/files/pdf22/Europaeisches_Profilraster_fuer_Sprachlehrende_Ukrainisch.pdf
3. Ніколаєва С.Ю. Іншомовна освіта в Україні: міфи та реальність / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2014. – № 1 (77). – С. 3-13.
4. Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. – A Common European Framework of Reference / Council of Europe, Education Committee. – Strasbourg, 2002. – 232 p.
5. The European Profiling Grid [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.epg-project.eu/wp-content/uploads/The-EPG-PDF-publication_EN.pdf

УДК 378.147

СПЕЦИФІКА РОЗРОБКИ І ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Полікарпова Ю.О., к.філол.н., доц.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *Specifics of distance courses for learning foreign languages is described in the article. Some recommendation on their improvement are given.*

Keywords: *foreign languages, distance learning, innovative approaches.*

Постановка проблеми. Євроінтеграційний курс України та розширення міжнародних зв'язків вимагають того, щоб у вищих навчальних закладах більше уваги приділялося вивченню іноземних мов. Сучасний фахівець європейського рівня повинен бути багатомовним і полікультурним. Він має підтримувати ділові стосунки з іноземними партнерами, брати участь у науковому спілкуванні на міжнародному рівні, стежити за останніми досягненнями в світі й опрацьовувати великі обсяги професійної літератури іноземними мовами.

При цьому кількість аудиторних годин, що виділяється на вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах, зазвичай залишається малою, а основна частина роботи відводиться на самостійне опрацювання студентами. Поступово змінюється роль викладача у навчальному процесі, адже він з основного джерела інформації перетворюється на фасилітатора, консультанта, керівника самостійної роботи студентів.

Враховуючи це, перед вищою школою постає необхідність пошуку нових конструктивних ідей для вирішення проблеми оптимізації та інтенсифікації навчання іноземних мов, здобування нових знань та удосконалення рівня мовної та мовленнєвої підготовки. У такій ситуації використання технологій дистанційного навчання під час навчання іноземних мов викликає певний інтерес, а специфіки впровадження дистанційного навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах України потребує більш глибокого дослідження.

Питання технологій дистанційного навчання у процесі навчання іноземних мов розглядаються у роботах як українських, так і закордонних педагогів, серед яких О.О. Андрєєв, Є.І. Дмитрієва, В.М. Кухаренко, В.П. Свиридчук, Ю.М. Горвіц, Н.В. Майєр, Н.І. Муліна, К.Ю. Кожухов, Є.С. Полат, А.В. Хуторський, G. Dudeney, N. Hockly та ін.

Метою дослідження є з'ясування специфіки дистанційного навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах України та розробка низки рекомендацій щодо підвищення його рівня.

Основні матеріали дослідження. При організації дистанційного навчання з іноземних мов в Таврійському державному агротехнологічному університеті, викладачі кафедри іноземних мов створили власні дистанційні курси, які відповідають робочим програмам дисципліни і враховують кількість годин, відведених на опрацювання курсу.

При розробці курсів дистанційного навчання іноземних мов викладачі кафедри іноземних мов ТДАТУ створювали такі завдання, які б забезпечили:

- формування і розвиток умінь та навичок читання з безпосереднім використанням матеріалів мережі Інтернет;
- удосконалення умінь аудіювання на основі автентичних відеоматеріалів;
- формування умінь та навичок перекладу та реферування тестів за фахом;
- удосконалення умінь монологічного та діалогічного мовлення;
- розширення активного та пасивного словника;
- розвиток навичок використання потрібних граматичних форм;
- формування елементів глобального мислення (діалог культур);
- формування стійкої мотивації пізнавальної діяльності, потреби використання іноземної мови у реальному спілкуванні;
- формування культури спілкування.

Для проведення студентами самоаналізу якості засвоєння знань та сформованості навичок викладачі кафедри розробили електронні тести до кожної теми курсів. Наразі ведеться робота над створенням електронних посібників. При цьому робота на навчально-інформаційному порталі ТДАТУ передбачає індивідуальну роботу кожного студента.

До того ж, в якості рекомендацій студенти магістратури отримують інформацію про можливе додаткове опрацювання курсів, розроблених носіями мови закордоном. З метою мотивування студентів до більш поглибленого вивчення іноземних мов викладачі надають рекомендації щодо наявних в інтернеті сайтів для розвитку різних мовленнєвих навичок з іноземних мов.

Створення дистанційних курсів з іноземних мов для студентів ТДАТУ стало першим подібним досвідом викладачів кафедри іноземних мов. Проведений аналіз організації дистанційного навчання іноземних мов виявив як позитивні моменти, так і ті, що потребують доопрацювання:

- представлені у дистанційних курсах завдання передбачають переважно індивідуальну роботу студентів з дистанційними курсами;
- використання міжпредметних зв'язків варто було б зробити більш активним;
- дидактичне забезпечення потребує доповнення;
- періодично виникають технічні проблеми з роботою на порталі;
- недостатня самоорганізованість деяких студентів вимагає від викладача пошуку шляхів їх стимулювання тощо.

Вважаємо, що для вдосконалення організації дистанційного навчання іноземних мов у ТДАТУ необхідно здійснити низку заходів.

По-перше, в рамках дистанційних курсів з іноземних мов варто розглянути можливості використання таких видів діяльності, які передбачають групову роботу студентів. Це можуть бути спільні навчальні проекти, проведення науково-дослідної роботи, проведення телеконференцій, вебінарів тощо.

По-друге, доцільним є використання у рамках курсу завдань, які є типовими при складанні міжнародних екзаменів (TOEFL, IELTS, FCE, ТКТ тощо). Це сприятиме формуванню у студентів навичок, необхідних для складання екзаменів з іноземних мов з метою отримання міжнародних сертифікатів.

По-третє, необхідно ґрунтовно вивчити досвід іноземних дистанційних курсів з метою його подальшого використання в Україні.

По-четверте, включити до курсів автентичні матеріали, розроблені Британською Радою (British Council) та американським Корпусом Миру (Peace Corps, USA).

Висновки. Створення дистанційних курсів з іноземних мов викладачами кафедри іноземних мов ТДАТУ стало позитивним досвідом у цьому напрямку. При цьому найактуальнішою проблемою залишається забезпечення можливостей розвитку і практики усного мовлення студентами. У цій роботі запропоновано включити до курсів дистанційного навчання завдання, що передбачають групову роботу студентів, при розробці завдань орієнтуватися на міжнародні стандарти визначення рівня володіння іноземними мовами, більш ґрунтовно дослідити і впроваджувати іноземний досвід в організації дистанційного навчання.

Література

1. Warschauer M. Interaction, negotiation, and computer-mediated learning / M. Warschauer // Practical applications of educational technology in language learning / M. Clay (Ed.). – Lyon, France: National Institute of Applied Sciences, 2008. – 256 p.
2. Moore M. Distance Education: A systems view / M. Moore, G. Kearsley. - Belmont, CA.: Wadsworth, 2013. – 129 p.

УДК 004.738:378

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИРТУАЛЬНЫХ СООБЩЕСТВ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Симоненко С.В., старший преподаватель

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary. *The paper deals with the problem of application of virtual communities in higher education. Definitions and classifications of virtual communities are presented.. Essential aspects of effective virtual community functioning and their advantages in learning are given.*

Key words: *virtual communities; virtual learning communities; social networking sites; foreign language learning.*

Постановка проблемы. Виртуальные сообщества проникли во многие сферы человеческой деятельности: бизнес, досуг, образование. Несомненным их достоинством есть потенциал в обучении студентов, поскольку они привлекают студентов простотой и удобством использования, возможностью выбирать темп и содержание обучения, способности самим принимать участие в общении и формировании содержания обучения, наличием обратной связи с членами сообщества, технической доступностью.

Основное изложение материала. Термин «виртуальное сообщество» был введен Г. Рейнгольдом в 1993 году в монографии «TheVirtualCommunity» («Виртуальное сообщество»), в которой он определил виртуальные сообщества как «социальные объединения, которые возникают из Интернета, когда достаточно людей в течение достаточного времени проводят публичные обсуждения с достаточными человеческими чувствами, что приводит к формированию личных взаимоотношений в киберпространстве»[5].

Д. Хейгел и А. Армстронг[4] в 1997 году описали виртуальные сообщества как «места, которые функционируют благодаря компьютерным средствам, где существует потенциал для объединения наполнения и общения с акцентом на наполнении, которое генерируют члены сообщества». Авторы отметили, что виртуальные сообщества могут предоставить их участникам удовлетворение потребностей в интересах (общие интересы в определенных сферах), взаимоотношениях (общие жизненные события), фантазии и воображении, транзакциям (торговля, продажи и т. д.)

И. Боугзала и Ф.Кауане сформулировали шесть аспектов, характерных для виртуальных сообществ: группа людей, регулярное участие, совместное

виртуальное пространство, формальные и неформальные взаимодействия, центр интересов / совместное предприятие и совместная интегрированная среда [3].

Активное общение членов сообщества, их регулярное участие в событиях сообщества, высокая мотивация и общие интересы делают виртуальные сообщества незаменимым инструментом для обучения. Так, К. Ала-Мутка [2] выделяет существенные преимущества внедрения виртуальных сообществ в обучение: доступ к определенным знаниям и разработка новых знаний, личный рост и развитие через социализацию, коллективное выполнение задач и совместная деятельность.

По мнению автора типичными видами учебной деятельности и их соответствующими учебными перспективами в виртуальных сообществах является:

- доступ к ресурсам, которые созданы индивидуально и в сотрудничестве (получение определенных знаний, их понимание через совместные материалы, обсуждения членами сообщества определенной темы);
- пользование знаниями и разработка новых совместных знаний (обучение для получения и предоставления советов, ознакомление с различными перспективами)
- наблюдение за членами сообщества и следования им (обучение различным способам существования, знания и навыки в сравнении с другими членами сообщества);
- связь и социализация (поиск связей с людьми, построение и поддержание взаимоотношений с ними);
- совместное пользование личными вносами (развитие креативности на знаниях и самовыражении);
- участие в совместном производстве (обучение совместной работе, просмотру и рецензированию через предоставление и получение комментариев, развитие новых решений и проблем в динамичной среде).

Проанализировав педагогические и организационные инновации ряда виртуальных сообществ, группа ученых С. Асето, К. Донди, П. Марзотто пришли к выводу, что решающими для эффективного функционирования виртуального сообщества есть общий интерес участников и природа этого интереса (хобби, работа, совместный социальный статус или принадлежность). Критическими факторами длительного функционирования виртуального сообщества по мнению исследователей является повышение и поддержание этого интереса, которые, в свою очередь, влияют на активность участников и их вклад в сообщество [1].

В настоящее время существует множество виртуальных сообществ разного типа. Они могут функционировать в рамках глобальных проектов, в том числе образовательных, в рамках образовательных заведений, а могут быть созданы для объединения людей разных возрастных групп из разных стран с целью общения, получения знаний, обмена опытом и т.д. Среди самых популярных виртуальных сообществ можно выделить Livemocha, Busuu (изучение иностран-

ных языков), Discovere (англоязычное сообщество инженеров) и группы по интересам в социальных сетях.

Разработка и создание виртуальных сообществ для изучения дисциплин в высшем учебном заведении является перспективным направлением работы преподавателей.

Выводы. На основе написанного выше можно сделать определенные выводы:

1) Виртуальные сообщества являются эффективным средством обучения, поскольку они объединяют людей разных по происхождению, возрасту и социальному статусу, объединенных общими мотивами и интересами (изучение дисциплины, овладение иностранным языком или повышения своего уровня).

2) Участники виртуальных сообществ имеют доступ к широкому диапазону ресурсов и распространяют материалы, разработанные собственноручно.

3) Участники виртуальных сообществ пользуются знаниями и принимают участие в формировании новых знаний и новых продуктов.

4) Для успешного функционирования виртуальных сообществ нужны постоянные повышение интереса и мотивации участников, современное наполнение и активное взаимодействие участников.

Литература

1. Aceto S. Pedagogical Innovation in New Learning Communities: An In-depth Study of Twelve Online Learning Communities [Text] / S. Aceto, C. Dondi, P. Marzotto // Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2010. – 138 p.

2. Ala-Mutka K. Learning in Informal Online Networks and Communities [Text] / K. Ala-Mutka // Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2010. – 88 p.

3. Boughzala I. Toward a methodological framework to support professional virtual communities / I. Boughzala, F. Kaouane // 2nd International Conference on Informatics, 27th-28th November 2007, Selangor, Malaysia: Proceedings. – p.T2-64 – T2-71.

4. Hagel J.III. Net Gain: Expanding Market Through Virtual Communities [Text] / J.III. Hagel, A.G. Armstrong. – Boston: Harvard Business School Press, 1997. – 235 p.

5. Rheingold H. The Virtual Community: Homesteading on the Electronic Frontier [Text] / H. Rheingold. – Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1993. – 480 p.

УДК 378.147: 62 (477)(043.5)

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ США ТА КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Тітова О.А., к.пед.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *The analysis of main approaches to the development of future engineer's creativity potential shows that the process is systematically organized at American and European technical universities.*

Keywords: *teaching engineering, creativity potential, competitive engineer, innovative engineering activity.*

Постановка проблеми. В умовах швидкого оновлення і якісного вдосконалення матеріально-технічної бази виробництва, стрімкого розвитку техносфери розв'язання проблем в інженерно-технічній, науково-технічній діяльності виходить за межі окремих механізмів чи машин, їх вузлів і деталей: сучасні технічні системи вимагають прийняття рішень вже на рівні «людина – технічна система – довкілля – соціум». Сучасний випускник вищої школи, зокрема аграрного університету, має не тільки продуктивно розв'язувати чітко визначене коло інженерно-технічних завдань, а й бути творчою особистістю, підготовленою до інноваційної діяльності, відзначатися розвинутими технічними здібностями, екологічною свідомістю, соціальною відповідальністю. Вирішуючи техніко-технологічні задачі, інженерно-технічні працівники активно впливають на суспільство, людину, природу, тому що нині необхідно не тільки створити технічний пристрій, механізм чи машину, технологічно грамотно їх експлуатувати, а й організувати екологічно безпечне функціонування системи. Вказане вимагає від майбутніх інженерів ґрунтовних професійних знань і умінь, здатностей вирішувати завдання екологічного, економічного та управлінського характеру.

Проблеми підготовки фахівців вищими навчальними закладами, розвитку їх творчих якостей, умінь продуктивно-творчої діяльності висвітлюються у чисельних дослідженнях (Б. Анан'єв, І. Бех, Д. Богоявленська, В. Загвязинський, І. Зязюн, В. Кан-Калик, П. Кравчук, Н. Кузьміна, О. Кульчицька, І. Кучерявий, О. Лук, О. Матюшкін, М. Поташник, В. Радул, В. Рибалка, С. Сисоєва, Т. Сущенко, М. Фіцула та ін.), J. Becker, С. Brody, M. Chausi, A. Daemmrigh, T. Duggan, S. Henderson, K. Hemaui, V. Hopp, E. Parrish, J. Rounds та інші. Методичними проблемами науково-технічної творчості опікувалися А. Абдулаєв,

Г. Альтшулер, М. Зиновкіна, О. Комаров та ін. M. Baxter, P. Birch, B. Clegg, R. Cooper, M. Dick, J. Mokyr, S. Wheelwright, W. Zangwill досліджують практичні методи, які сприяють розвитку здатностей інженера систематично розробляти інноваційні продукти.

Основні матеріали дослідження. Аналіз стану вищої технічної школи у розвинутих країнах показав, що сучасний технічний університет орієнтується на підготовку інженерів з високим рівнем творчого потенціалу, які поєднують системне творче мислення практико-підприємницької інноваційної спрямованості, глибокі інженерні та методологічні знання, інноваційну культуру, знання та вміння менеджера та організатора виробництва.

Творчий потенціал інженера – інтегральна властивість, органічно притаманна фахівцеві, що має гнучке, нелінійне мислення і розвинуту уяву, систематичну практику постановки і рішення інноваційних задач, здібності цілеспрямовано генерувати нестандартні ідеї, стійку орієнтацію на потреби ринку в інженерно-технічній діяльності.

В основі інноваційної інженерної освіти за кордоном лежить цілеспрямоване формування професійних знань, творчого потенціалу практико-орієнтованої спрямованості та методологічної культури, а також комплексна підготовка фахівців в галузі техніки і технології до інноваційної інженерної діяльності шляхом відповідних його змісту, методів навчання і наукомістких освітніх технологій.

Системи вищої технічної освіти Великобританії, США та Німеччини, засновані на національних, економічних і соціальних особливостях цих країн. Кожна країна має свій власний напрям розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерів.

Можна виділити інтегративний підхід, який характеризується універсальністю. Він простежується в системі вищої технічної освіти кожної з розглянутих країн. Пріоритет розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерів реалізується на широкій міждисциплінарній основі, тісному зв'язку з промисловістю і освоєнням методології інженерної діяльності та творчості, залучення виробників до читання лекцій та консультування студентів у процесі роботи над дослідницькими проектами, залучення студентів до вирішення актуальних практичних завдань промисловості; наявність у навчальних планах вишів спеціальних дисциплін, націлених на засвоєння методології науково-технічної творчості.

Науково-орієнтований підхід властивий вищій школі Німеччини. Він забезпечує дослідницький характер навчання, розвиток креативності студентів в рамках наукових досліджень через активне залучення студентів до науково-дослідницької діяльності у формі реалізації групових і індивідуальних дослідницьких завдань; організації студентських конструкторських бюро; відбір і заохочення здібних студентів.

Практикоорієнтований інноваційний підхід характерний для США і Великобританії: засвоєння повного циклу інноваційної діяльності та розвиток професійно важливих якостей фахівців, адекватних новим формам організації пра-

ці в умовах інноваційної інженерної діяльності. Передбачає комплексне залучення студентів до інноваційної діяльності за допомогою проектно-організованих технологій, що дозволяють відтворити цілісний процес інженерної праці, застосувати і вдосконалити отримані знання, вміння та навички на практиці; освоєння студентами економічних основ інноваційної діяльності та основ промислового проектування (industrial design); включення підприємницьких ідей у зміст курсів; навчання ефективній роботі в міжпрофесійній команді.

Висновки. Найважливіший напрям розвитку інженерної освіти у США та країнах Західної Європи є спеціальна організація роботи студента протягом всього навчання у ВНЗ в комплексних полідисциплінарних практико-орієнтованих колективах, органічне включення студентів в активну творчу діяльність, забезпечення їх масової участі в дослідницькій та інженерній роботі, створення цілеорієнтованих форм навчання.

Література.

1. Вощевська О.В. Зміст і процес підготовки інженерів-аграрників у вищій школі США : монографія. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2011. – 220 с.
2. Глотова Г. В. Развитие творческого потенциала будущих инженеров в вузах США и Западной Европы. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Г.В. Глотова. - Казань : РГБ, 2006. стр. 211.

УДК 371.134

ПЕРЕДУМОВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ДОБРОБУТУ ВИПУСКНИКІВ АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНАХ

Зайцева Н.В., ст. викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Summary: *the article analyses preconditions for successful employment and wellbeing of agrarian university graduates in rural areas and describes their career opportunities vision within agricultural business.*

Key words: *job placement, agricultural enterprise, a graduate, rural area.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні 23 ВНЗ та 118 коледжів аграрно-промислового спрямування, які щороку випускають понад 190 000 студентів. Тож, постає питання, чому кадрові проблеми вважаються однією з основних причин стагнації аграрного сектору України. За даними газети «Аграрний тиждень» [1] на українську аграрну освіту виділяється більше коштів, ніж у будь-якій іншій пост-радянській країні. Тим не менш, лише 50% випускників аграрних напрямів навчання прибувають на місце роботи за розподілом. А через рік із цих 50% лише 10% залишаються працювати на селі.

Основні матеріали дослідження. Студенти нашого навчального закладу в рамках вивчення курсу німецької мови складають теми моя майбутня спеціальність та аграрне підприємство. Оскільки мова йде про перший рік навчання, відповідь на питання «Чого Ви потребуєте, щоб працювати і жити у селі», звучать на перший погляд по-дитячому: висока зарплатня, клуб, автобуси до міста, Інтернет. Але вони викривають основні напрями впливу, які і керівники галузі в цілому, і кожного окремого підприємства-працедавця мають враховувати й вдосконалювати, якщо хочуть і через 20 років бачити в аграрній сфері професіоналів та господарів.

У Росії проблема залучення молодих спеціалістів вирішується на федеральному рівні: якщо випускник аграрної спеціальності на протязі перших трьох місяців з моменту отримання диплому визначається з місцем працевлаштування у сільському регіоні, він отримує консультативну підтримку з розвитку домашнього господарства і разову фінансову допомогу. На протязі наступних 5 років молодий спеціаліст, що працює у селі за професією, щомісячно отримує суттєву доплату.

У Німеччині профорієнтація у напрямі аграрного сектору – це майже стовідсоткова гарантія для 2 мільйонів студентів. По-перше, випускники шкіл, які

планують вступ до аграрного ВНЗ на 2-3 роки старші за українських абітурієнтів (для порівняння, випускники сільськогосподарських закладів вищої освіти представляють наступні вікові категорії: бакалавр – у середньому 25,3 років при тривалості навчання у бакалавраті – 11 семестрів, випускник магістратури має середній вік – 27,5 років). По-друге, обов'язковою передумовою вступу є мінімум 6 місяців практики на аграрному підприємстві [2]. Тож, німецькі першокурсники чітко уявляють перспективи, відповідальність і навантаження, з якими наші студенти стикаються лише під час першої виробничої практики.

Під час навчання німецькі студенти вже на перших курсах обирають, чи хочуть вони займатися теорією, чи отримають поглиблений курс з визначеного напрямку із 275 наявних (наприклад, садівництво або птахівництво) плюс обов'язковий курс з економіки підприємства визначеного ними типу. Спільним в обох випадках є великий обсяг годин з іноземної мови і високо оцінюване закордонне стажування.

Таким чином, можемо уявити собі типового випускника аграрного ВНЗ у Німеччині: дорослий, впевнений у професійному виборі, висококваліфікований у власній галузі, має глибокі знання з економіки та іноземних мов, а також досвід роботи за кордоном. Саме тому німецькі фермери конкурентоспроможні і на німецькому, і на європейському ринку.

В українській освіті докладається багато зусиль для досягнення європейського рівня. Українська аграрна конфедерація провела минулої весни опитування серед 3 000 студентів 8 аграрних ВНЗ. І результати невтішні: 34% випускників шкіл обрали аграрні професії за рекомендацією батьків, лише 21 % випускників планують працювати у сільських регіонах. 20% опитаних узялися б за нелегку справу аграрного підприємця [1].

Ще декілька цифр – як то кажуть, коментарі недоречні: 3,4% студентів аграрних ВНЗ згодні закінчити свою освіту на рівні бакалаврату, більш ніж 40% – сподіваються здобути диплом магістра. Тільки 9% опитаних розраховують на високу зарплатню і доходи, працюючи за аграрною професією. 70% респондентів бажають здобути другу освіту, яка дасть їм змогу краще працевлаштуватися. З тих 2100 молодих осіб, хто вдруге вступить у ріку вищої освіти, близько 50% хочуть отримати додатково економічні знання, а майже 30% – знання юриспруденції.

Студенти Таврійського університету проживають, в основному, у сільській місцевості, вони з дитинства мають навички сільськогосподарських робіт. Коли у рамках курсу вони складають теми «Аграрне підприємство» і «Моя майбутня професія», вони висувують зрозумілі вимоги до потенційного місця роботи і працевлаштування. Вони реально дивляться на свої перспективи, тож як початківець – випускник, студенти розуміють, що зарплатня в них буде дуже помірною, більшість з них повернеться працювати до рідного села і проживатиме там; якщо робота знайдеться в іншому регіоні, студенти хотіли б жити у місті, за умови, що шлях від дому до роботи не потребуватиме більш ніж 40 хвилин.

В іншому випадку, студенти погодилися б орендувати дім і називають ціну орендної плати приблизно 500 грн. на місяць.

Ставши досвідченим інженером, студенти хотіли б отримувати зарплатню приблизно 7-10 тисяч гривень. Ця сума пояснюється потребою у власному помешканні, придбанні машини, витратами на родину.

У якості приватного підприємця, студенти планують отримувати основний прибуток з рослинництва, і займатися тваринництвом лише для власного харчування і для економного використання продукції рослинництва.

Висновки. Підсумовуючи усе вищезгадане, отримуємо передумови успішного працевлаштування і проживання випускників у сільських регіонах:

- правильна і чесна по відношенню до обох сторін освітнього процесу профорієнтація;
- наявність досвіду роботи на селі до подання документів на навчання;
- чіткий розподіл на спеціалізації за напрямками навчання;
- правильно укладений навчальний план з урахуванням європейського спрямування розвитку освіти і можливості академічного обміну;
- надання можливості пройти закордонну практику під час навчання.
- державна підтримка і працівникам аграрної сфери, і підприємцям.

79 % майбутніх випускників не бачать себе фермерами, інженерами сільськогосподарського виробництва та агрономами – важливо докладати зусиль для того, щоб змінити їх ставлення. Але є 21% студентів, які готові працювати в аграрній сфері, тож першочергове завдання – це утримати це бажання і підтримати цю готовність.

Література:

1. Працювати в сільському господарстві – так! Жити в селі – ні! [Електронний ресурс] // Аграрний тиждень. Україна. – Режим доступу до ресурсу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247117141. – Назва з екрану.
2. Агрономи, але не землероби – особливості аграрної освіти в Україні [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dw.de/агрономи-але-не-землероби-особливості-аграрної-освіти-в-україні/a-15977592-0>. – Назва з екрану.

УДК[378.147+81'243]: 327.7

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СЕРЕД СТУДЕНТІВ ВУЗІВ УКРАЇНИ

Шевченко С.П., старший викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Кожний викладач іноземної мови розуміє як важливо постійно «тримати в тонусі» мотивацію до вивчення іноземної мови. Але останнім часом це стало не таким складним завданням, так як більшість людей зараз розуміють важливість володіння іноземною мовою. Відомо, що у бажанні вивчити іноземну мову є одна вагома складність – сісти і почати. Постійно бракує часу відвідати заняття, а самостійне вивчення вимагає сили волі та ефективних підручників. Вивчати іноземну мову можливо лише з дуже потужною мотивацією. Але без іноземної мови жити в сучасному суспільстві доволі складно.

Сучасне життя показує, що сьогодні викладач не відіграє головну роль в цьому процесі. Курс на Євроінтеграцію який взяла Україна сам підштовхує користувачів до вивчення або вдосконалення володіння іноземною мовою. Вже практично немає потреби пояснювати необхідність володіння іноземною мовою, тому що сучасний українець уявляє собі всі сфери її використання.

Низка ініціатив щодо мовної політики на рівні ЄС з'явилась ще у 1980-х роках і була спрямована на підвищення здатності громадян ЄС спілкуватися між собою. Мовна політика Євросоюзу має конкретні результати. Дослідження проведене Євро барометром у 2006 та 2012 роках, засвідчує, що для європейців іноземною мовою № 1 є англійська. Вона залишається найпоширенішою в Європі. Нею або як рідною (13 %), або як іноземною (38 %), володіють понад половина (51 %) європейців. Друге та третє місце посіли відповідно французька та німецька (12% та 11%), іспанська (7%) та російська (5 %) мови. Погодились з тим, що як першу іноземну мову їхні діти повинні вивчати англійську, 77 % європейців у 2006 році [2] та 98% європейців у 2012 році [3]. За даними Євро барометра кількість громадян ЄС, які володіють принаймні однією іноземною мовою, зросла з 47 % у 2001 році до 56 % в 2005 році та до 77% у 2012 році. Зростає також кількість європейців, які вважають, що знання іноземних мов є корисним (з 79 % у 2006 до 83 % у 2012 роках), з них 53 % використовують іноземну мову на роботі, 45% вважають що вони знайшли кращу роботу в своїй країні завдяки володінню іноземними мовами. Половина європейців погоджується з

політичними цілями ЄС, відповідно до яких кожен громадянин ЄС має володіти двома мовами, крім своєї рідної.

Наскільки правильно вмотивовані до вивчення іноземних мов молодь України, а саме студенти нашого вузу показало наступне опитування 50 студентів 1-2 курсів факультетів АТЕ та Енергетичного.

Студентам було запропоновано назвати фахівців різних галузей які обов'язково повинні володіти хоча б однією іноземною мовою: інженери, медичний персонал, адвокати (юристи, судді), викладачі, перекладачі, стюардеси, фахівці економічних спеціальностей, політики, менеджери, продавці, журналісти, працівники туристичних агенцій, провідники, програмісти працівники правоохоронних органів, працівники банку, агрономи, працівники сфери обслуговування, водії, дизайнери, архітектори, підприємці, фармацевти, екологи, пілоти, працівники посольств, адміністратори готелів, секретарі, працівники МНС, психологи, працівники ЖЕКу, працівники АЗС, працівники таможні, військові, вчені, соціальні працівники, вихователі дитячих садків, працівники культури.

Для того щоб порівняти ступень вмотивованості до вивчення іноземних мов та розуміння важливості володіння хоча б однією іноземною мовою сучасних студентів та учнів старших класів часів СРСР можна навести результати опитування з книги Є.І. Пасова «Урок иностранного языка в средней школе», 1988 року видання.

Автором було розміщено результати опитування 500 школярів 8-10 класів (сучасні 9-11 класи), яким було запропоновано висловити свою точку зору щодо важливості вивчення іноземної мови для фахівців різних галузей. За результатами опитування фахівців було поділено на дві групи.

До першої групи було віднесено тих фахівців для яких володіння іноземною мовою є обов'язковим за думкою школярів часів СРСР: стюардеса, дипломат, науковий робітник, адміністратор готелю, вчитель, лікар, таксист, працівники правоохоронних органів, провідник, льотчик, офіціант, телефоніст, фармацевт.

До другої групи було віднесено тих фахівців для яких володіння іноземною мовою зовсім не потрібно: працівник радіо та телебачення, ревізор, інженер, медсестра, продавець, тренер, водій, вихователь, солдат, машиніст, поштар, художник, металург, агроном, електрик, лісник, фотограф, майстер побутових приладів, шахтар, тракторист [1, с. 169].

Отже, порівнюючи думки сучасного студентства та школярів старших класів часів СРСР можна зробити такі висновки:

- сучасні студенти більш вмотивовані;
- сучасна молодь розуміє важливість володіння іноземною мовою для фахівців всіх галузей;
- сучасне студентство не поділяє фахівців на тих для яких важливо або зовсім не потрібно вивчати іноземну мову.

Взагалі ми знаємо, що вивчення іноземних мов тісно пов'язано зі ступенем вмотивованості, яка в свою чергу пов'язана з ситуацією в сім'ї, освіті країни та суспільстві в цілому.

Література

1. *Пассов Е.И.* Урок иностранного языка в средней школе. – 2-е изд., дора. – М.: Просвещение, 1988. – 223 с.
2. EuropeansandtheirLanguages. February 2006 // http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_sum_en.pdf. EuropeansandtheirLanguages.June 2012 //
3. <http://europa.eu>, Pressemitteilung, RefNr. IP/12/679

ЗМІСТ

<i>Городецька О.Г.</i> Перспективи працевлаштування випускників ТДАТУ (соціологічний аналіз)	3
<i>Ісакова О.І.</i> Методологічні основи прогнозування соціальних процесів ...	6
<i>Козинець О. А.</i> Значення психології в професійній діяльності	9
<i>Крупенко О.В.</i> Емоційна напруга в житті сучасної людини	11
<i>Морарь М.В.</i> Консолідаційна парадигма модернізації України	13
<i>Шелудько О.О.</i> Естетична складова у вихованні сучасного студента	16
<i>Щербакова Н.В.</i> Влияние скрытой идеологии на патриотическое воспитание молодежи	19
<i>Lytvyna Yu.</i> The concept of cultures' dialogue as a basis of specialist intercultural competence forming	22
<i>Жукова Т.В.</i> The main english learning styles	25
<i>Караєва Т.В.</i> Принципи побудови підручника для навчання ділової англійської мови	28
<i>Кравець О.О.</i> Морально-патріотичне виховання студентів в східних регіонах України	32

<i>Мунтян С.Г.</i> , Визначення рівня професійної компетентності викладача іноземної мови: європейський стандарт	35
<i>Полікарпова Ю.О.</i> Специфіка розробки і впровадження курсів дистанційного навчання іноземних мов	39
<i>Симоненко С.В.</i> Использование виртуальных сообществ в учебном процессе высших учебных заведений	42
<i>Тітова О.А.</i> Аналіз підходів до формування творчого потенціалу майбутніх інженерів у вищій освіті США та країнах Західної Європи	45
<i>Зайцева Н.В.</i> Передумови працевлаштування та добробуту випускників аграрних спеціальностей у сільських регіонах	48
<i>Шевченко С.П.</i> Європейська інтеграція – крок до підвищення мотивації вивчення іноземних мов серед студентів вузів України	51

Таврійський державний агротехнологічний університет

Проблеми та перспективи сталого розвитку АПК

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

м., Мелітополь, 7-14 квітня 2015 року

Том 1
Гуманітарні науки

Відповідальний за випуск – к.е.н., доц. Прус Ю.О.

Підписано до друку 10.06.2015 р. друк Rizo. Друкарня ТДАТУ.
600x84/16. Папір офсетний. Тираж 50 прим.

Видавництво ТОВ "НВК"ІНТЕР-М"

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи 33 №26, від. 23.06.2008р.

69014, м. Запоріжжя, вул.Карпенко-Карого, 5-А/28

тел. 061-213-20-72. www.inter-m.com.ua